

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/33233-17
Saksbehandler Diderik Cappelen

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	24.04.2026

Stedsutvikling 2026 - Fordeling av tilskuddsmidler fysiske prosjekter

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Pkt. 1

Fylkesutvalget vil takke søkerkommunene for interessen for tilskuddsordningen.

Tilskuddsmidlene for 2026 fordeles som følger:

Nr.	Kommune	Prosjekt	Omsøkt	Tilskudd
1	Birkenes	Tobias Jorde	500.000	500.000
2	Bykle (1)	Møteplass Bykle sentrum	500.000	0
3	Bykle (2)	Torg Hovden	500.000	500.000
4	Gjerstad	Amfi og scene Kirkebygda	500.000	0
5	Grimstad	«Folkets sommergater 2026»	500.000	500.000
6	Hægebostad	Møteplass Birkeland	240.000	240.000
7	Kristiansand	Paviljong på torget	500.000	0
8	Lillesand	Utearealer Meta Hansens hus	400.000	400.000
9	Lyngdal (1)	HC-Toalett og møteplass Sælør	500.000	500.000
10	Lyngdal (2)	Utemøblering	400.000	400.000
11	Tvedestrand (1)	Opprusting hage Forvaltergården	500.000	500.000
12	Tvedestrand (2)	Opprusting bod Forvaltergården	100.000	100.000
13	Vennesla	Sanse- og opplevelsespark Graslia	500.000	500.000
14	Åmli	Beverlandemerke	500.000	500.000
	Sum			4.640.000
	Reserve			110.000

Tall i parentes angir kommunens egen ønskede prioritering

Spesielle vilkår for enkelte tilskudd (nummer refererer seg til tabellen ovenfor):

- 1) Før arbeidene igangsettes må det utarbeides en helhetlig plan for området omkring paviljongen med tilstøtende arealer. Fylkeskommunen skal tas med på råd i prosessen.
- 8) Det må også etableres en sti brukbar for rullestol til nedre plan av hagen. Fylkeskommunens kulturmiljøavdeling skal involveres i prosessen.
- 9) Rehabilitering av boden skal skje etter antikvariske prinsipper. Fylkeskommunens kulturmiljøavdeling skal involveres i prosessen. Renseanlegget skal kun betjene det offentlige toalettet samt det gamle skolehuset.
- 10) Møbleringen skal plasseres der det er tilkomst for rullestol.
- 14) Fylkeskommunen skal involveres i anbuds- og utvelgelsesprosessen.

Pkt. 2

Ut over det som konkret er sagt til enkelte av søknadene, forutsettes generelt at hensynet til tilgjengelighet og universell utforming ivaretas så langt det er relevant. Det vises forøvrig til nærmere omtale i saksfremstillingen.

Pkt. 3

Overskytende midler settes av som reserve og fordeles administrativt dersom det måtte bli behov for noe tilleggsfinansiering til prosjekter som har fått tilskudd i 2026. Dette gjelder prosjekter som ikke har fått tilsagn om maksimalbeløpet på 500.000 kroner.

Vedlegg

Birkenes - Tobias Jorde
Bykle - Møteplass sentrumsbygget
Bykle - Hovden torg
Gjerstad - Uteamfi og scene Aktivitetshuset
Grimstad - Folkets sommergater 2026
Hægebostad - Møteplass Birkeland
Kristiansand - Paviljong torget
Lillesand - Hage Meta Hansens hus
Lyngdal - Toalett og møteplass Sælør
Lyngdal - Utemøblering
Tvedestrand - Hage Forvaltergården
Tvedestrand - Bod Forvaltergården
Vennesla - Graslia trinn 2
Åmli - Beverlandemerke
Bykle - Tilleggsinformasjon sentrumsbygget

Sammendrag

Det er i 2026 satt av 4,75 mill. kroner til fysiske stedsutviklingsprosjekter i kommunene. Midlene ble lyst ut i brev av 18.12.2025 med søknadsfrist 13.03.2026. Det kom inn søknader om 14 tiltak i elleve ulike kommuner. Samlet søknadssum er på 6.140.000 kroner.

Søknadene representerer god bredde både tematisk og geografisk og svarer gjennomgående ut retningslinjene for tilskuddsordningen på en god måte. Fylkeskommunedirektøren vil anbefale at de fleste søknadene imøtekommes.

Saksopplysninger

Det er i 2026 satt av 4,75 mill. kroner til fysiske stedsutviklingsprosjekter i kommunene. Retningslinjer for tilskuddsordningen ble behandlet i fylkesutvalget 2.12.2025, sak 116/25.

Midlene kan gå til følgende tiltak:

- opparbeidelse og forbedring av møteplasser (torg, oppholdsarealer m.m.)
- beplantning
- belysning
- infrastruktur
- gatemøblering – herunder sittemøbler, torgboder, skilting og lignende
- bygg og anlegg for kulturell og allmenntilgjengelig aktivitet

- tiltak på eksisterende bygg for å tilrettelegge møteplasser og lignende til bruk for allmennheten
- oppgradering av eksisterende tiltak og anlegg blant annet med sikte på «tilrettelegging for alle»
- midlertidige byrom

Søknadene vil bli evaluert i henhold til følgende:

- måloppnåelse i forhold til «Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024-2027»
- effekt av tilskuddsmidlene – både materielt og immaterielt
- inkluderende og funksjonelle løsninger
- miljømessig, kulturhistorisk og arkitektonisk kvalitet, samt varige og teknisk gode løsninger
- om prosjektene bidrar til å øke stedets attraksjonskraft og identitet
- om prosjektene støtter opp under lokale næringslivsinteresser
- om prosjektene støtter opp under vedtatte samarbeidsavtaler og/eller bygger videre på stedsutviklingsprosjekter der fylkeskommunen har vært involvert. Dette gjelder blant annet gjennomføring av elementer i tidligere gjennomførte mulighetsstudier.

Universell utforming skal ivaretas så langt det er relevant.

Maksimalt tilskuddsbeløp per prosjekt er satt til 500.000 kroner. Det er ikke krav til kommunal egenandel.

Midlene ble lyst ut i brev av 18.12.2025 med søknadsfrist 13.03.2026. Det var i likhet med tidligere tatt inn i utlysningen at det er ønskelig med søknader om tiltak i mindre kommuner og på mindre steder. Det var også tatt inn i utlysningen at det er ønskelig med søknader i områder med særlige utfordringer der det er spesielt viktig med stedsutviklingstiltak. Det kom inn i alt søknader om 14 prosjekter i elleve ulike kommuner. Samlet søknadssum er på 6.140.000 kroner.

Søknadene er listet opp i tabellen nedenfor (tall i parentes angir kommunens ønskede prioritering):

Kommune	Prosjekt	Totalkostnad	Omsøkt
Birkenes	Tobias Jorde	745.000	500.000
Bykle (1)	Møteplass Bykle sentrum	700.000	500.000
Bykle (2)	Torg Hovden	Ca. 6 mill.	500.000
Gjerstad	Amfi og scene Kirkebygda	1,8 mill.	500.000
Grimstad	«Folkets sommergater 2026»	650.000	500.000
Hægebostad	Møteplass Birkeland	245.000	240.000
Kristiansand	Paviljong på torget	Ca. 7 mill.	500.000
Lillesand	Utearealer Meta Hansens hus	475.000	400.000
Lyngdal (1)	HC-Toalett og møteplass Sælør	1,3 mill.	500.000
Lyngdal (2)	Utemøblering	400.000	400.000
Tvedestrand (1)	Opprusting hage Forvaltergården	535.000	500.000
Tvedestrand (2)	Opprusting bod Forvaltergården	130.000	100.000
Vennesla	Sanse- og opplevelsespark Graslia	720.000	500.000
Åmli	Beverlandemerke	985.000	500.000
Sum			6.140.000

Totalkostnad omfatter bl.a. kommunal egeninnsats og må betraktes som veiledende.

Vurderinger med gjennomgang av søknadene

Fylkeskommunedirektøren er fornøyd med interessen for tilskuddsordningen. Mottatte søknader representerer god faglig og geografisk bredde og svarer gjennomgående ut intensjonene og retningslinjene på en god måte.

De fleste prosjektene omfatter tilrettelegging av en eller annen form for møteplass.

Noen av prosjektene er allerede detaljprosjektert, men andre befinner seg på skissestadiet. Det vil si at en del av prosjektene krever en del detaljprosjektering før byggestart. Dette vurderes imidlertid å være uproblematisk ettersom kompleksiteten i prosjektene er relativt lav. Kommunene må likevel være innstilt på en ganske intensiv detaljprosjekterings- og eventuell anbudsphase dersom frist for ferdigstilling høsten 2027 skal overholdes.

Ut over det som er sagt under gjennomgangen av de enkelte søknadene, forutsettes generelt at alle prosjektene tilrettelegges etter prinsippet om universell utforming og tilgjengelighet så langt det er relevant. Det er i den forbindelse viktig at en ikke bare hensyntar rullestolbrukere, men blant annet også synshemmede ved at det etableres ledelinjer, skilt med blindeskrift og annet. Det er også viktig at benker utstyres med ryggstøtte og armlener, og at bord er brukbare også for personer i rullestol.

Det er ønskelig med størst mulig effekt av tilskuddsmidlene. Her mener fylkeskommunedirektøren at de mottatte søknadene viser at det er mulig å få til mye med relativt begrensede midler.

De enkelte søknadene gjennomgås nedenfor. For oversiktens skyld omfatter gjennomgangen både rene saksopplysninger og vurderinger.

Birkenes kommune	
Prosjekt: Gatebelegg Tobias Jorde	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: 745.000	Anbefalt tilskudd: 500.000

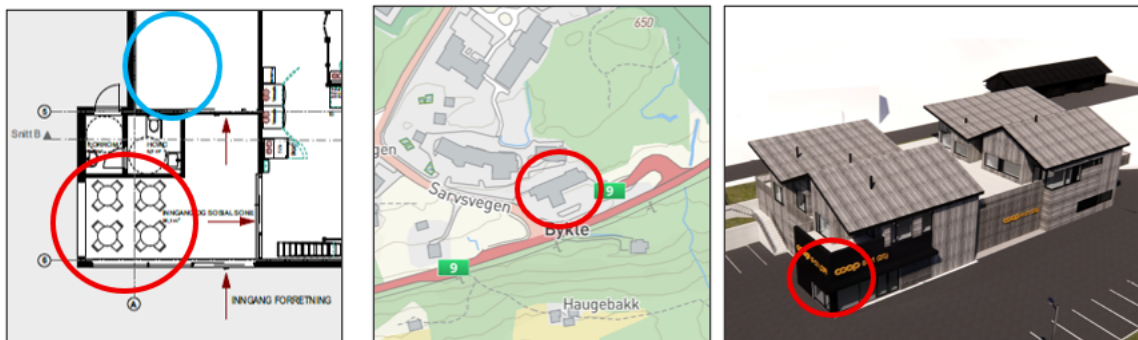
Figur 1 Figuren viser et kartutsnitt av området og et foto fra området som viser scenen og gatedekket.

Det søkes om tilskudd til legging av nytt gatedekke ved scenen på Tobias Jorde i Birkeland sentrum. Området er en viktig møte- og samlingsplass sentralt i bygda, også utpekt som kommunens 1000-årssted. Grunnen til at dekket ønskes skiftet ut er at det er slitt og lite pent og heller ikke ivaretar hensynet til personer med nedsatt funksjonsevne. Fylkeskommunen ga i 2024 tilskudd til innkjøp av noen benker og bord i området.

Vurdering: Utskifting av dekket ved scenen vil øke bruksnyttan, heve området rent estetisk, og ikke minst bedre forholdene for personer med nedsatt funksjonsevne. Søknaden svarer godt ut intensjonene og retningslinjene bak tilskuddsordningen.

Søknaden anbefales innvilget på følgende vilkår: Før arbeidene igangsettes må det utarbeides en plan som redegjør nærmere for hvordan plassen med ny belegningsstein skal utformes. Planen må omfatte både området det søkes om midler til nå, samt tilknytning til de omkringliggende arealene. Fylkeskommunen skal tas med på råd i denne prosessen. Kommunen anbefales å vurdere å benytte natursteinsdekke fremfor betongstein – eventuelt en kombinasjon.

Bykle kommune (Kommunens 1. prioritet)	
Prosjekt: Møteplass Bykle sentrum	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: 700.000	Anbefalt tilskudd: 0

Figur 2 Figuren viser et kartutsnitt av Bykle sentrum og tegninger av det nye sentrumsbygget med møteplassen. Mulig tilleggsareal er markert med blå sirkel. Tegninger: Basis Arkitekter.

Det søkes om tilskudd til bygging av et rom med HC-toalett i det nye sentrumsbygget i Bykle. Rommet, som skal eies av kommunen, skal tjene som møteplass og «kaffikrok» for beboere og andre. I søknaden heter det: «Inkludering av etablering av møteplass i arbeidet med sentrumsbygget er spelt inn av kommunen med tanke på inkludering, trivsel og allmenn tilrettelegging, men den vere til nytte for butikken også. Det er behov for offentlig toalett både for besøkjande og reisande med kollektivtrafikk, og det vil auke servicetilbodet i området.»

I gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale er ett av temaene «Energisenter og berekraftig stadutvikling i Fjellbygda Bykle».

Vurdering: Etter at den betjente bensinstasjonen i sentrum nå er lagt ned, har bygda mistet en viktig uformell møteplass. Det er nå konkrete planer om å bygge et nytt sentrumsbygg som skal inneholde butikk og leiligheter. Etablering av en møteplass i dette bygget vil i utgangspunktet være et enkelt, men viktig tiltak for befolkningen. I søknaden opplyses at rommet vil få et areal på ca. 30 kvm eksklusiv toalettet. Tegningen viser imidlertid at en stor del av dette arealet i realiteten er gangareal og inngangsparti til butikken. Netto brukbart oppholdsareal blir dermed kun i størrelsesorden 10–12 kvm. Da er i realiteten bruksverdien av rommet som en allmenn møteplass liten, og står heller ikke i forhold til størrelsen på omsøkt beløp.

Dette er muntlig tatt opp med kommunen, som i e-post av 25.04.2026 har opplyst at det er mulig å også ta i bruk et areal på i størrelsesorden 15 kvm i det bakenforliggende arealet. Møteplassen vil dermed bli fordelt på to atskilte deler. Kommunen opplyser at en ser dette som en fordel ettersom en da kan etablere ulike soner der f.eks. unge har sin samlingsplass i det ene rommet.

Fylkeskommunedirektøren forstår i og for seg argumentasjonen til kommunen, men det vurderes som mindre gunstig å dele opp møteplassen i to relativt små arealer, fremfor å ha ett rommelig areal for alle brukere. Ifølge tegningen er det heller ikke vindu i det bakenforliggende rommet, men dette kan muligens endres. Det vil imidlertid, selv med vindu, være begrenset mulighet til å følge med på dagliglivet i nærmiljøet i det bakenforliggende rommet.

Det anbefales etter en samlet vurdering å ikke innvilge søknaden.

Bykle kommune (Kommunens 2. prioritet)	
Prosjekt: Torg Hovden sentrum	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: ca. 6 mill.	Anbefalt tilskudd: 500.000

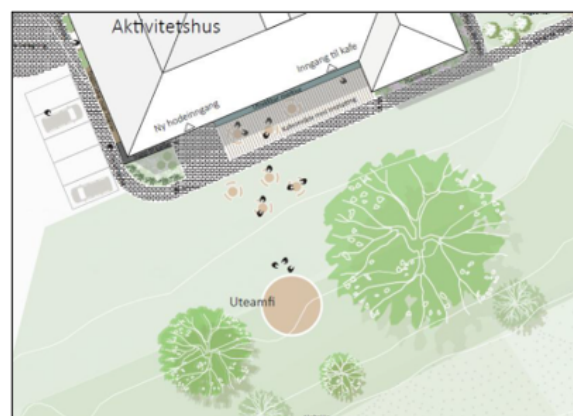
Figur 3 Figuren viser et kartutsnitt fra Hovden sentrum og tegninger av det nye torget som planlegges. Tegning: Henning Larsen Arkitekter

Det søkes om tilskudd til gjennomføring av fase 2 for anleggning av nytt torg i Hovden sentrum. Fase 1 er under arbeid og vil bli ferdigstilt sommeren 2026. Fase 2 vil bli igangsatt i løpet av høsten 2026.

Vurdering: Søknaden svarer godt ut intensjonen og retningslinjene for tilskuddsordningen. Etablering av et nytt torg på Hovden vil bidra til en forskjønning av området og vil komme både fastboende og tilreisende til gode.

Søknaden anbefales innvilget.

Gjerstad kommune	
Prosjekt: Amfi og utescene ved Aktivitetshuset	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: 1,8 mill.	Anbefalt tilskudd: 0

Figur 4 Figuren viser kartutsnitt av området ved Aktivitetshuset der det planlegges å bygge scene og amfi. Tegning: Trollvegg Arkitekter

Det søkes om tilskudd til detaljprosjektering og bygging av en utescene og amfi i tilknytning til aktivitetshuset i Kirkebygda.

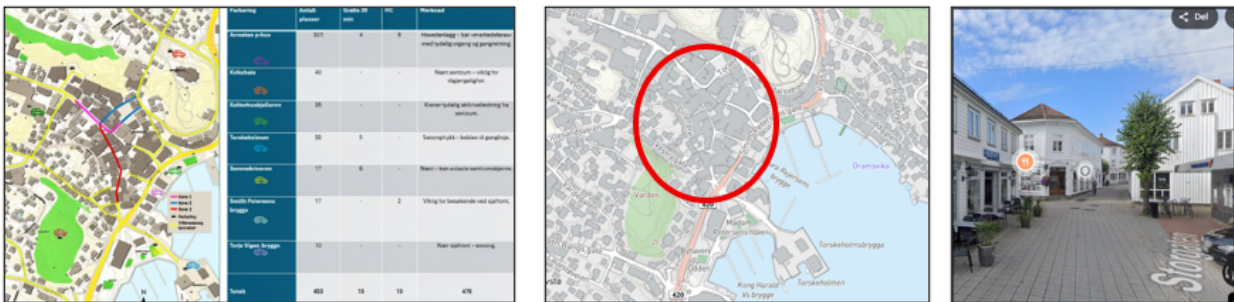
Fylkeskommunen ga i 2026, gjennom ordningen for ikke-fysiske prosjekter, tilskudd til utvikling og planlegging av utescenen med amfi. I søknaden het det følgende: «Målet er å få til en god medvirkningsprosess som munner ut i en konkret plan for utescene og amfi, knyttet opp mot Aktivitetshusets hage og funksjon. (...) Planen bør også gi retning for hvordan det hele kan bli realisert.» Dette arbeidet er foreløpig ikke igangsatt.

I gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale heter det under overskriften Stedsutvikling Kirkebygda: «*Det igangsatte stedsutviklingsprosjektet som partene i fellesskap finansierer, fortsetter fram mot realisering av materiell og immateriell infrastruktur som blir prioritert innenfor rammen av prosjektet.*»

Vurdering: Prosjektet er i utgangspunktet i tråd med intensjonene og retningslinjene bak tilskuddsordningen og er konkret inntatt i samarbeids- og utviklingsavtalen med kommunen. Søknaden vurderes imidlertid å foregripe resultatet av prosjektet det allerede er gitt tilskudd til. Hensikten med prosjektet det er gitt tilskudd til, er å fastlegge de overordnede rammene og utforming av scenen og amfiet. En vet altså foreløpig ikke hvordan tiltakene vil bli seende ut og det er følgelig vanskelig å anbefale tilskudd til gjennomføring av tiltakene nå. Det skal også bemerkes at scenen vil kunne være søknadsberettiget over spillemiddelordningen *kulturarena*. Dette er i seg selv et argument for å avvente utfallet av planleggingen det allerede er gitt tilskudd til.

Søknaden anbefales ikke innvilget. Prosjektet, eller deler av det, kan være en kandidat ved en senere utlysning dersom tilskuddsordningen videreføres.

Grimstad kommune	
Prosjekt: «Folkets sommergater 2026»	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: 650.000	Anbefalt tilskudd: 500.000

Figur 5. Figuren viser noen kartutsnitt og et illustrasjonsfoto fra Grimstad sentrum. Kilde: Google maps

Grimstad kommune har vedtatt som et pilotprosjekt å stenge noen sentrumsgater for biltrafikk i perioden juni–august 2026. Det søkes i den forbindelse om tilskudd til blant annet oppsetting av retningsvisere, kart, informasjonsskilt og parkeringsveiledning i sentrum. Prosjektet har karakter av «midlertidig» byrom, men det er opplyst at tiltakene likevel vil utføres med sikte på soliditet og mulig gjenbruk.

Det kan opplyses at kommunens administrasjon i utgangspunktet hadde anbefalt å begrense biltrafikken ved bruk av gatetun. Ved politisk behandling i kommunestyret 19.03.2026 ble det imidlertid vedtatt å stenge noen av gatene. Dette endrer ikke hovedinnholdet i søknaden.

I samarbeids- og utviklingsavtalen er det under overskriften Mobilitet, tatt inn flere momenter som støtter opp under det omsøkte prosjektet.

Vurdering: Søknaden svarer godt ut intensjonene og retningslinjene for tilskuddsordningen. Det er viktig at prøveperioden med begrenset biltrafikk i deler av sentrum, faktisk følges opp med god veiledning og skilting. Det kan tilføyes at når det nå er vedtatt å stenge noen gater fremfor å benytte gatetun, forsterker dette behovet for god informasjon. Prosjektet vurderes også som interessant med tanke på eventuell overføringsverdi til andre kommuner.

Søknaden anbefales innvilget.

Hægebostad kommune	
Prosjekt: Møteplass Birkeland sentrum	Omsøkt beløp: 240.000
Totalkostnad: 245.000	Anbefalt tilskudd: 240.000

Figur 6 Figuren viser eksempel på utegrill, et foto fra området samt et kartutsnitt som viser hvor området ligger.

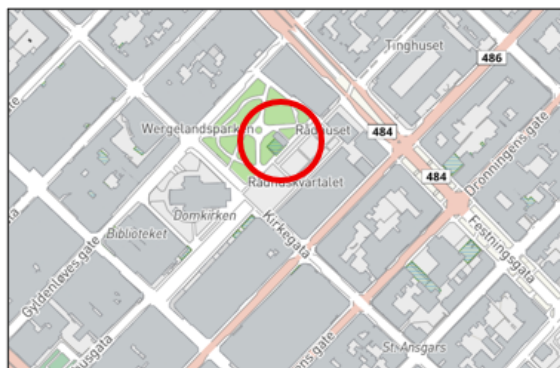
Det søkes om tilskudd til diverse utstyr som belysning, grill og møblering på en eksisterende møteplass ved elva i Birkeland sentrum. Fylkeskommunen har tidligere gitt tilskudd til bygging av en «gapahuk» i det samme området.

I samarbeids- og utviklingsavtalen er det tatt inn følgende under overskriften Kompetanse og levekår: *Det er viktig at partene arbeider for å etablere gode møteplasser der det er behov, for eksempel for uorganisert ungdom, tilflyttere, eldre osv.*

Vurdering: Søknaden svarer godt ut intensjonene og retningslinjene for tilskuddsordningen, herunder føringene i gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale. Det aktuelle området er allerede en attraktiv og mye brukt møteplass sentralt i kommunesenteret. De omsøkte tiltakene vil ytterligere øke området attraktivitet og bruksvennlighet. Det å etablere belysning vil i seg selv være et positivt tiltak som vil øke bruksmulighetene og ikke minst være gunstig for personer med nedsatt synsevne.

Søknaden anbefales innvilget.

Kristiansand kommune	
Prosjekt: Paviljong på torget i Kristiansand sentrum	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: ca. 7 mill.	Anbefalt tilskudd: 0

Figur 7 Figuren inneholder et kartutsnitt som viser hvor paviljongen skal plasseres og en visualisering av den planlagte paviljongen utarbeidet av LY Arkitekter

Det søkes om tilskudd til bygging av en ny paviljong på torget i Kristiansand sentrum. Paviljongen er resultat av en arkitektkonkurranse som ble gjennomført i 2023. Paviljongen skal benyttes i forbindelse med kulturelle aktiviteter samt som en uformell møteplass.

Prosjektet er søknadsberettiget over spillemiddelordningen *kulturarena*. Det kan gjennom denne ordningen utløses et større tilskuddsbeløp, enn over tilskuddsordningen for fysiske

Det søkes om tilskudd til restaurering av en eldre sjøbod i uthavna Sælør, der det skal etableres et offentlig HC-toalett med renseanlegg, samt en enkel utendørs møteplass. Renseanlegget skal også betjene det gamle skolehuset som ligger like ved siden av sjøboden. Det er søkt om at området får status som statlig sikret friluftsområde. Miljødirektoratet har gitt tilsagn om statlige midler til toalettet, men prosjektet er ikke fullfinansiert. Området er et viktig utfartssted for båtfolket og det opplyses at området også benyttes til organiserte turer/arrangementer som f.eks. skoleturer og utflukter. Det fremgår av søknaden at det er vurdert å la en privat grunneier også koble seg til renseanlegget. Kommunen har imidlertid i ettertid opplyst at dette ikke er aktuelt.

I samarbeids- og utviklingsavtalen heter det blant annet: *Partene ønsker å videreføre det gode samarbeidet om by- og stedsutvikling i Lyngdal. Gjennom stedsutviklingsarbeidet skal man vektlegge utvikling av møteplasser og stedstilhørighet for innbyggerne.* Under overskriften reisemålsutvikling heter det: *Lyngdal kommune har et bredt kultur- og opplevelsestilbud som bidrar til å gjøre kommunen attraktiv både for lokalbefolkning og for besøkende. Kommunen ønsker å videreutvikle tilbudene i samarbeid med fylkeskommunen, blant annet for å se på mulige koblinger og skape positive synergier.*

Vurdering: Det er utvilsomt et behov for tidsmessige toalett- og avløpsforhold på stedet. Det kan anføres noen betenkeligheter når det gjelder å bruke stedsutviklingsmidler på steder uten direkte tilknytning til lokalsentre eller steder uten fast bosetning. På den andre siden har uthavnene en spesiell status f.eks. i reiselivs- og formidlingssammenheng. Det vises i denne forbindelse til at området blant annet besøkes av skoleklasser. Skolehuset brukes i dag dels til noe overnattingsvirksomhet og renseanlegget støtter dermed direkte opp under det enkle reiselivet. Det er også positivt at det som del av prosjektet vil bli etablert en enkel, men attraktiv, utendørs møteplass, samt ikke minst at den eldre sjøbua vil bli restaurert.

Søknaden anbefales innvilget på følgende vilkår: Restaurering av bua skal skje etter antikvariske prinsipper der fylkeskommunens kulturmiljøavdeling skal involveres faglig. For ordens skyld settes som vilkår at renseanlegget kun skal betjene det offentlige toalettet samt skolehuset.

Lyngdal kommune (Kommunens 2. prioritet)	
Prosjekt: Utemøblering sentrum, Konsmo og Byremo	Omsøkt beløp: 400.000
Totalkostnad: 400.000	Anbefalt tilskudd: 400.000

Figur 10 Figuren viser noen av dagens benker i Lyngdal sentrum og et par illustrasjonsbilder fra Konsmo og Byremo.

Det søkes om tilskudd til innkjøp av benker, bord og sykkelstativer som skal settes ut i Lyngdal sentrum samt i parkområder på Konsmo og Byremo.

I gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale heter det: «*Lyngdal kommune har hatt et godt faglig samarbeid med fylkeskommunen om stedsutvikling, både i Lyngdal sentrum og omkringliggende tettsteder i kommunen. Partene ønsker å videreføre det gode samarbeidet om by- og stedsutvikling i Lyngdal. Gjennom stedsutviklingsarbeidet skal man vektlegge utvikling av møteplasser og stedstilhørighet for innbyggerne.*»

Vurdering: Søknaden samsvarer godt med intensjonen og retningslinjene for tilskuddsordningen, herunder føringene i gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale. Det å sette ut benker og bord er en enkel måte å legge til rette for gode og uformelle møteplasser. God tilgang på sykkelstativer kan også bidra til at flere velger å bruke sykkel som transportmiddel. Det vurderes som positivt at en også tenker å sette ut møbler og sykkelstativer på Konsmo og Byremo.

Søknaden anbefales innvilget på følgende vilkår: Det forutsettes at møbleringen plasseres på steder der det er atkomst for rullestol. Kommunen anbefales å utarbeide en (enkel) plan for hvor og hvordan møbleringen skal arrangeres.

Tvedestrand kommune (Kommunens 1. prioritet)	
Prosjekt: Opprusting av hage Forvaltergården	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: 535.000	Anbefalt tilskudd: 500.000

Figur 11 Figuren viser planløsning av underetasjen med nytt toalett og en plan for opprusting av hagen.

Det søkes om tilskudd til etablering av HC-toalett samt opprusting av hagen til Forvaltergården i Tvedestrand sentrum. Opprustingen vil føre til at hagen vil bli bedre tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne. Tiltaket inngår som et element i en nylig gjennomført mulighetsstudie. Det opplyses i søknaden at fylkeskommunens kulturmiljøavdeling skal involveres i prosessen.

I gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale heter det bl.a. følgende: «Partene skal samarbeide om en helhetlig stedsutvikling for de ulike delene av sentrum og Tjennaområdet. Fylkeskommunen vil bistå kommunen faglig gjennom blant annet analyser og planlegging i det ovennevnte arbeidet, og veilede kommunen i å søke midler over fylkeskommunens tilskuddsordning knyttet til stedsutviklingsprosjekter.»

Vurdering: Søknaden svarer godt ut intensjonen og retningslinjene bak tilskuddsordningen og er godt forankret i gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale. Forvaltergårdshagen er allerede en viktig møteplass i sommerhalvåret, med kulturelle innslag og servering. Med noe tilrettelegging og opprusting kan hagen bli en enda bedre møteplass. Hagen er i dag ikke tilgjengelig for personer i rullestol. Det er ikke mulig å oppnå fullgod tilgjengelighet når det gjelder stigningsforhold m.m., men det er gjort noen relativt enkle grep som gjør at forholdene blir bedre. Planlagt HC-toalett i kjelleren vil i seg selv være en vesentlig forbedring i forhold til dagens situasjon.

Søknaden anbefales innvilget.

Tvedestrand kommune (Kommunens 2. prioritet)	
Prosjekt: Opprusting bod i hage Forvaltergården	Omsøkt beløp: 100.000
Totalkostnad: 130.000	Anbefalt tilskudd: 100.000

Figur 12 Figuren viser et foto av bua i hagen samt et oversiktskart.

Det søkes om tilskudd til opprusting av dagens bod i hagen til Forvaltergården. I opprustingen inngår blant annet innsetting av en ny og større åpning mot hagen slik at boden kan benyttes ved arrangementer i hagen. Opprustingen vil skje etter antikvariske prinsipper.

For forankring i samarbeids- og utviklingsavtalen vises til foregående søknad.

Vurdering: Opprusting av boden muliggjør en enda bedre utnyttelse av hagen. Det er dessuten gode argumenter for å ruste opp boden samtidig med tiltakene i selve hagen.

Søknaden anbefales innvilget.

Vennesla kommune	
Prosjekt: Sanse- og aktivitetspark Graslia	Omsøkt beløp: 500.000 ¹
Totalkostnad: 720.000	Anbefalt tilskudd: 500.000

Figur 13 Figuren viser et oversiktskart og en illustrasjon som viser hvordan området er tenkt utformet. Illustrasjonen er utarbeidet av Aksent Arkitekter.

Søknaden gjelder trinn 2 av opparbeidelse av en møteplass med sansehage i Vennesla sentrum. Det er tidligere gitt tilskudd til trinn 1. Konkret søkes nå om tilskudd til oppføring av to «sheltere» (enkle takkonstruksjoner), vannspeil, beplantning, utstyrsbod og spill. Trinn 1 er ennå ikke ferdigstilt, men skal etter planen være ferdig i løpet av sommeren 2026.

I samarbeids- og utviklingsavtalen heter det bl.a. følgende: *Kommunen er opptatt av å forebygge utenforskap og sikre gode levekår og folkehelse. Partene skal samarbeide om tidlig innsats og utvikling av universelle tiltak*

Vurdering: Det omsøkte prosjektet svarer godt ut intensjonene og retningslinjene for tilskuddsordningen, herunder de overordnede føringene i gjeldende samarbeids- og utviklingsavtale. Det aktuelle området vil bli en attraktiv møteplass for alle uavhengig av

¹ Det er søkt om kr. 510.000, men kommunen har muntlig opplyst at riktig sum skal være kr. 500.000
Dokumentnr.: 25/33233-17

alder og funksjonsdyktighet. Det er også positivt at frivillige lag og foreninger er tett involvert i prosjektet.

Søknaden anbefales innvilget.

Åmli kommune	
Prosjekt: Beverlandemerke	Omsøkt beløp: 500.000
Totalkostnad: 985.000	Anbefalt tilskudd: 500.000

Figur 14 Figuren viser et oversiktskart og noen bilder av en bever. Bildene er hentet fra mulighetsstudien utarbeidet av Trollvegg Arkitekter, og er kun ment som en illustrasjon.

Det søkes om tilskudd til oppsetting av et «beverlandemerke» i sentrum like ved Elvarheim. Det er nylig med støtte fra fylkeskommunen gjennomført en mulighetsstudie for elvesti langs den aktuelle elvestrekningen. Her inngår Elvarheim-området som et sentralt element. Det er i mulighetsstudien vist eksempler på utforming og plassering av et beverlandemerke. Konkret utforming vil imidlertid avklares nærmere gjennom anbudskonkurranse. Det er i 2026 gitt tilskudd til gjennomføring av en forstudie for oppgradering av selve bygget Elvarheim.

Elvarheimområdet er ikke konkret omtalt i samarbeids- og utviklingsavtalen, men berører temaet Reisemålsutvikling: «Gjennom Nidelvaprojektet har partene et langsiktig mål om å «skape auka attraktivitet og berekraftig verdiskaping knytt til naturbaserte opplevingar frå Fyresvatn og Nisser og langs Nidelva.»

Vurdering: Prosjektet svarer godt ut intensjonene og retningslinjene for tilskuddsordningen. Åmli er kjent for sin forekomst av bever, og beveren er også motiv i kommunevåpenet. Prosjektet vil kunne bidra til å styrke stedets identitet og attraksjonskraft, og vil kunne bidra til å aktivisere denne delen av sentrum. Tiltaket vil også kunne komme næringslivet til gode ettersom landemerket kan invitere veifarende til å stoppe. Det vurderes som positivt at det skal legges til rette for lek og aktivitet for barn i tilknytning til beveren.

Søknaden anbefales innvilget på følgende vilkår: Fylkeskommunen skal gis anledning til å delta i anbuds- og utvelgelsesprosessen når det gjelder utforming og plassering av installasjonen.

Regionplan Agder 2030

Attraktivt og miljøvennlig Agder er ett av fem hovedtema i «Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024–2027». Her heter det blant annet:

Inkluderende og trygge byer og tettsteder er en viktig del av den sosiale bærekraften. Gjennom by- og tettstedsutvikling bygger vi rammene for oppveksten til barn og unge, og skaper et aldersvennlig samfunn. Dette er viktig for å motvirke sosial ulikhet og gi bedre helse. En kompakt by- og tettstedsutvikling vil redusere behovet for å ta ubebygde natur i bruk og bidra til at vi tar vare på livet på land, i vann og bremser klimaendringene. Attraktive byer, tettsteder og bygder kan bidra til at vi både tiltrekker og beholder tilflyttere og arbeidsplasser i regionen.

Tilskuddsordningen skal bidra til å nå disse målsetningene.

Når det gjelder barn og unges interesser, vil alle prosjektene i større eller mindre grad komme barn og unge til gode. I år vurderes følgende prosjekter å særlig komme barn og unge til gode:

- Bykle – Torg Hovden
- Hægebostad – Møteplass Birkeland
- Lyngdal – Toalett Sælør
- Vennesla – Sans- og aktivitetspark Graslia
- Åmli – Beverlandemerke

Økonomiske konsekvenser

Tilskuddene dekkes over avdeling for samfunn, plan og miljø's budsjett for 2026, ansvar 500 500, prosjekt 50050004.

Kristiansand, 24.03.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør